

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszandárnak
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Keresztény szocialisták és a néppárt. Ugy látszik, nem alszik el az a mozgalom, amelynek célja a néppárt és a keresztény szocialistapárt egyesítése. Régóta vajudik a dolog, de időközönként mégis történik benne valami. Legutóbb dr. Ernszt Sándor a néppárt titkára vette fel a tervet, mely úgy látszik a ker. szocialisták táborában visszhangra talált. Erre vall legalább Szalánczy Andor tegnapi cikke az Alkotmányban. Eddig is indokolt lett volna a dolog, de most, hogy a választási hadjáratban a néppárt oly sajnálatos mértékben megfogyott, a ker. szocialistáknak pedig éppen csak egy embere jutott be, most már égetően szükségessé vált e dolog. Igaza van Szalánczy-nak abban, hogy amagyar kereszténység nem bírja meg azt a luxust, hogy két keresztény párt egymással versenyezzen, vagy pláne ellentétbe kerüljön. De ha már vezérek így gondolkodnak s ennek tanujelét adja Gieswein is, aki elfogadta a néppárt felirati javaslatát, akkor ne csak cikkezzenek, hanem tegyenek is már valamit abban az irányban. Itt lenne a legfőbb ideje.

Reggel és este. Több nem bevallott lapjuk mellett van kettő a szabadkőműveseknek, melyekről bevallják, hogy azok a páholyhoz tartoznak. Reggel jelenik meg az egyik, este a másik, hogy reggel is, este is felhasználhassák a közönség hiszékenységét. Persze reggel is, este is igyekeznek mindent a páholy sötétségébe burkolni. A napokban az öt szerencsétlen Molnár-gyermek temetéséről

emlékeztek meg. De hogyan? Leírtak mindent szépen, színesen, a hogy a közönségnek tetszik s aztán csak úgy mellékesen, da azért jól kiszínezve megemlítették, hogy csak a szertartást végző katolikus papok maradtak érzéketlenek, csak a vallási szertartás volt lélek nélküli, csak a pap volt fölösleges. Mindez odalopva a leírásba, mint valami természetes dolog. Eirejtett, de annál veszélyesebb tör, melynek nem nehéz a tendenciáját megtalálni. Mit törődnek vele, hogy az egész hazugság? Mit törődnek vele, hogy még nem szabadkőműves zsidó lapok is hálával és dicsérettel emlékeztek meg a derék lelkészekről, akik ingyen végezték a szertartást? Mit törődnek vele, hogy a kis halottak fölött a katolikus egyház a maga egész szeretetével vont glóriát, melynek a szertartást végző káplán is, majd a sírnál Hock János is oly gyönyörű szavakban adott kifejezést? Ezt mind letagadják, ferdítenek vakmerően, mert nem az igazság a fő, hanem a páholy jelszava, az pedig azt panacsolja, hogy üsd a keresztényt s a hol tetted, feszítsd meg az igazságot. Reggel és este.

A börze gyanusít.

(K. Ö.) A börze lapjai sehogy sem tudnak beletörödni abba, hogy a földmívelésügyi miniszter még mindig 54 millió métermázsára becsüli az idei buza-hozamot. Azt mondják, itt valami hibá-

nak kell lenni. Vagy célzatosan kezeli a miniszter a termésbecslést és nem akarja figyelembe venni az utolsó becslést megelőző időjárás okozta csapásokat, vagy valamely rejtett okból szükség van arra, hogy az idén rekordtermésünk legyen. Mi lehet az a rejtett ok, nem mondják meg a börze lapjai, de úgy sejtjük, hogy arra céloznak hogy a rekordtermésre azért van szükség, miszerint az újabb tetemes terheket könnyebben megindokolni lehessen.

Nem szándékunk a földmívelési minisztert megvédeni, csak hangsúlyozni akarjuk, hogy az ország termésével, melyen az ország minden fajtájú boldogulása nyugszik, nem lehet frivol játékot üzni. Ezzel számol a gazda, ezzel a termelő, ezzel a fogyasztó, ezzel minden magángazdaság és tetejébe jön az államgazdaság. A statisztikai hivatal a gazdasági tudósítók jelentései alapján megcsinálja a kimutatást és hogy a statisztikai hivatalban titkos utasításokkal dolgoznak, ehhez börzei fantázia, avagy rosszakarat kell.

Azt hisszük, az utóbbiról van szó. Mert nézzük közelebbről, hogy is áll a dolog.

Az agrárvámok ideje előtt a budapesti börzén általában a baisse mozgalom uralkodott. Védtelen terület lévén, az idegen gabona beözönlése a játékosok-

Modern butorok ■ 54 LUKÁCS NÁNDOR-nál Rákóczi-ut ■ 8. sz. ■

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Protekción.

Írta: Mányiné Prigl Olga.

A vonat kifutott az állomásból... Prüsszögött, kattogott, azután egyenletes, ritmikus dübörgésbe oltadt a meggyorsult kerekek zaja. Messze a nagy rónaságban úgy feketélt a kigyózó sárga, mint valami óriási szalag, vagy paszomántdisz. Két oldalt, a vasuti árkok mentén csaknem fehéren szürkült a száraz fű, a melybe szinte istenkisértő módra hullott a vörös szikra a vágató vasszörnyeteg füstös torokból.

Köröskörül mindenütt szárazság. A pusztulásnak ez a csöndje olyan volt mint egy néma jankiálás, megtörve nyögő sóhaj, amely ott zizegett a kukorica leszáradt, zörgős levelei között s megremegtette az utszéli pipacs virág halavány szirmocskáit is, amit ugyan nem sajnált senki, legföljebb a szerelmes szívű bojtárgyerek, a ki a kalapja mellé szokta dugni, hogy láttára annál jobban essék neki a fűtörzés, a babájára való gondolás. De biz annak a kevé is rég elvitte a gölyamadár, amint hogy elment az is erről a tájról, itt hagyva a sivatag mezőket, a hol nem loccsan többé a kis

ér a sárgafejű békavirág között. Kikapadt a füzes alja is, a tavaszi kis vizek helyén is cifra kockákban száradt meg az iszap, itt ott összekunkorodva, hogy olyan mint az elhasznált bocskortalp. Van, amelyiket a nap oly erősen kitégetett, hogy szinte kongó hangot ad, mint a cserép. A között se lakik semmi, nagynéha ha vijjog a vércse, lesve a mezei egeret!

A vonat azonban csak fut, fut tovább. A fűtő keservesen törüli a homlokát s panaszkodik a vonatvezető, a gépész szintén. Mindnyájan elégedetlenek. És az utasok is. A közös sors összeharatóztatja őket, egyiknek sincs a másiktól mit irigyelnie. A föld nem akar kenyert adni, pedig éhesek mindnyájan. Keserves idők. Deresedő haju édesapák gondtelten hajtogatják fejeiket, kopott a ruha rajtok, de egyik sem röstelli a másiktól. Fáradt szemek csak akkor ragyognak föl kissé, ha a fiaikra pillantanak, a kik szinte bizonyos meghatottsággal lóbálják lábait a letelt vakációkra elmúlt jó időkre gondolva.

Az egyik fülkében feketé rubás, karcsu szőke asszony ül szemben egy tizenkét évesnek látszó fiúval. A kalauz udvariasan köszön, úgy látszik imponál neki az asszony, mert az utasokat is mind a szomszéd fülkébe téregeti. Még be is szól: csak tessék aludni nyugodtan! Az asszony egy néma fejbólintással felel, megszokta, hogy így bánjanak vele az emberek.

Feláll s a lámpavédőket huzza le a mennyezetre erősített kerek üvegre. Azután átkarolja a fiát, a ki szinte babonás szeretettel függeszti szemét az anyjára. Nem szólak egy szót sem, a nagy csöndességben egybeolvadt a lelkük...

Uzv. Cserefalvi Farkas Kálmán urasszony két-három évvel azelőtt még ünnepelt tagja volt a környékbeli társadalomnak, — most kétszobás kis lakásban húzódik meg s feketébe jár, mert így kevesebb ruha kell neki.

Mindennap megismétli tragédiát. A férj, a ki bálványozta feleségét, egy szép napon belátta, hogy becsületesen lehetetlen tovább élnie, kapta hát s leszámolt magával. Az asszony vagyona ép elég volt arra, hogy a passzívákat rendbehozzák. Maradt egy biztosítási kötvény, a mit a társaság elég tisztességes volt beváltani, az volt anyja, hogy évente négy ötszáz forint kamatot hozott, ha ugyan le nem szállítják a kamatlabákat.

A fényes életből öt hat ezer forint évi jövedelem után, ennyivel kellett beérnie, az elkenyveztetett szép asszonynak. Talán az volt háttra, hogy ő is föbbe löjje magát? Oh nem!.. Az asszony, az anya szíve egészen másképp van beosztva. A hogy fölébredt a kátultság sújtó fájdalom és csapásból — a fiát kereste. És most a büszke urasszony könyörögni megy az egyetlen gyermeke jövője érdekében.

Sohasem próbálta. A vére is arcába szö-

nak legszebb alkalmul szolgált a buza árának lenyomására. És mivel egy közepforgalmu börzén, mint a budapesti is, nem kell más, mint hogy öt-hat tőkeerős játékos szövetkezve, valamely irányban angazsálja magát és mondjuk a la baisse játsszék, azonnal kifejlődik és uralkodó tendenciájú lett a baisse mozgalom. A kisebb játékosok az erősekhez csatlakoznak és habár irányítólag nem is, de erősitőleg hatnak a mozgalomra.

Azután jött az agrárvámok korszaka. A börze új helyzettel állott szemben. Az áresésre való spekulálás csak addig volt folytatható, míg az agrárvámok nem érvényesültek. Ami a készletek elfogyasztása és az első gyengébb termés beövetkezésekor beállott. Az agrárvámok érvényesültek és a buza ára felszökött. A spekuláció azonban furfangos és fürge. Csakhamar a helyzet magaslatára emelkedett és belátta, hogy rendszert kell változtatni. A baisseistákból hausseisták lettek. És valamint szeretjük azt, hogy az agrárvámok érvényesültek és a magyar gazda munkája megérdemelt jutalmát megkapta, azonképpen nem szeretjük azt, ha a spekuláció oly nivóra emeli a buza árát, melyből a termelő gazdának egy garas haszna nincs és emellett a közvetítés a fogyasztók millióit sarcolja meg.

Magától értetődik, hogy a gyenge termésű esztendő csak kedveznek az árak indokolatlan emelésére irányuló játéknak. Az idej rekordtermés tehát kellenül érinti a börzespekulánsokat, kik

szeretnének hausse irányban operálni, mert pár esztendő óta erre rendezkedtek be és emellett oly jól érezték magokat.

Csak hogy mi ezzel igazán nem törődhetünk. Szemeink előtt csak a közérdek lebeghet. Ez pedig azt diktálja nekünk, hogy minden részen az igazság érvényesüljön. Kapja meg a termelő gazda a buzájáért azt az árt, melyet igazsággal megérdemel, melyből meg tud élni, minden irányu kötelezettségeinek megfelelni és takarékos életmód mellett gyarapodni. A fogyasztó pedig szívesen megfizeti azt az árt, mely bármely áru valódi értékének megfelel. Csak az ellen tiltakozik, hogy a termelő és fogyasztó közé illetéktelen és inproduktív közegek toladjanak és ok nélkül megdrágítsák a fogyasztási cikkeket.

A börze sajtója beszélhet, gyanúsíthat kedve szerint nem hiszem, hogy okos embert meg fog tévesztetni.

A közös pénzügyminiszter Ischben Ischből jelentik: Bíró Burián István közös pénzügyminiszter, aki az Innsbruck melletti Iglsben nyaral, tegnap reggel Ischbe érkezett, hogy az uralkodó előtt audiencián jelenjen meg. Az audiencián a közös pénzügyminiszter a bosnyák tartománygyűlésnek működéséről tett jelentést. Ez alkalommal jelentést tett egyúttal a bosnyák politikai helyzetnek a kialakulásáról, a bosnyák pártoknak egymáshoz való viszonyáról, valamint a bosnyák tartománygyűlés előrelátható lefolyásáról. A közös pénzügyminiszter még a tegnapi nap folyamán visszatér Tigrsbe.

kik a gondolatra. De hát mit tegyen? Ré van utalva, hogy a fiának valahol ingyenes helyet keressen. Ha valaki megérdemli, az a fiu igen. Oyan szelid, mint egy leány. S a könnye ráhull az ölében pihenő szép szőke fejre. Szegény, szegény gyermek! Majd megborzad. Oh, az apját, a dalás férfit is így becézgették ápoló, gondos kezekkel egykor. S a vége? — Egy hétig áztatta az eső a beregi erdőben. Azt az okos szép homlokát, azt a szép sötét szemét. Oh, hogy miért tette, oh, hogy miért nem szólt előbb! Halomszámra hordta neki a sok drágaságot, multságokat rendezett a számára, fűdőkre jártak és ha az asszony lelkében fölmerült olykor a sötét kétség: mindez honnan, mindez meddig tart! Forró csókok csitították el a kérdező ajkakat.

— Legyen nyugodt édes, önnek ragyogni kell! Az éa gondom, hogy miből!

A szerencse üldözte őket, egyszer azután megbotlott a férfi. Egy merész számítással elvesztette mindenét. Akármire gondolt, csak arra a kis ólomgolyóra nem, a mit később megtaláltak a beregi erdő száraz lepörkölt fűvében s a mit azóta a szép asszony selyembe kötve visel a keblén éjjel-nappal. Most szinte fojtogatja, oly nehéz...

Gondolatait kezdi összeszedni, hová jár el sorra holnap. Miniszterekhez, titkos tanácsosokhoz és a jó Isten tudja kikhez. Mit fog mon-

dani nekik, nem tudja. Őszinte lesz s egyszerű. Szorongó érzésén azonban nem tud uralkodni.

Már hajnalodott, de le nem hunyta a szemét. Utasok jöttek, mentek. Jól táplált vidéki asszonyok, vörös kezekkel, foltúnó színes ruhákba öltözött leánykával. Hangosan beszélgetnek s mindnyájan egy cél felé igyekeznek, a tudományok csarnokaiba viszik a jövő nemzedéket. Aranyszállal tanul bimezni a kislány, akinek az édesmamája csak harisnyát tudott kötni, zongorárákat, francia leckéket vesz a sarki boltos Bözsikéje, hogy valahogy el ne maradjon a többi művelt hajadonoktól. Törtetnek, közködnék, ki mentől többet érhetne el s a jutalmuk igen sokszor egy olyan kis ólomgolyó, amilyent a szép assz ny visel a nyakán...

... A nap teljes fényében ragyogta a világ várost, az ifju szép Budapestet. Paloták üvegtetőjén megörlik a sugár, a fényesre csiszolt kilincsek mintha miód aranyból volnának. Büszkén hömpölyög a nagy Duna, enyelegve játszonak a habok, de olykor mintha kísértetek csapzott alakjai meredeznének imbolygó árnyékaikkal a szürke vízfodrokban.

Zsufolásig telve volt a miniszter ur városzobája s az utolsó percben jelentette a szolgál, hogy ő kegyelmessége nem jól érzi magát, nem fogadhat, hanem helyette az államtitkár ur öméltósága fog intézkedni. Nyomban jött is a

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 23.

Kabos Ferenc elnök negyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Szulyovszky Ferenc be-terjeszti a III. igazoló bizottság jelentését. Argyal József az állandó igazoló bizottság jelentését terjeszti be.

Mihályi Péter jegyző felolvassa az interpellációs könyvet, amelyre Sümegi Vilmos az élelmiszer hamisítás, Pető Sándor az építőiparos szövetség visszaélései, Frey János a pécsbáttaszékei vasut és Lovász Márton Metcser Gyula főispán visszaélései tárgyában jegyeztek be interpellációkat.

Ezután áttértek az indemnitási javaslat tárgyalására.

Pop Cs. István (nemzetiségi) az első szónok. Az indemnitás megadásá bizalmi kérdés. Sem ő, sem pártja nem viseltetik bizalommal a kormány iránt és azért a javaslatot nem szavazza meg. Hosszasan foglalkozik ezután a választási kampány ólatt történt visszaélésekkel. A kisjenői kerületben négy áldozata van a választási hadjáratnak. (Zaj).

Felkiáltások jobbról: Az izgatás áldozata!

Pop Cs. István: Követeli az áldozatok hátramaradottainak a kártalanítását. Tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha az ő kerületében nemzetiségi részről izgattak volna. Tiltakozik a főtisztviselők basáskodása ellen.

Lukács László pénzügyminiszter: Az ellenzéki szónokok mindannyian arra való hivatkozással tagadják meg az indemnitást mert nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. Az indemnitást pedig nem kellene bizalmi kérdésnek tekinteni akkor, mikor az államháztartás olyan zavaros viszonyok között van, mint jelenleg. A kormánynak legelső és törvényszorinti kötelessége mostani helyzetében indem-

méltóságos ur, rövid nyaku, szurós szemű ember. Az asszony, aki egy fülkében állott — megrezzent. Honnan ismeri ő ezt az alakot?... Hirtelen összeszedte memóriáját. Ah, már emlékezett. A szomszéd bérlő fia volt, aki valóságos háborút folytatott valamikor a kezéért s most ehhez menjen esedezni, porig alázkodva?

A méltóságos egyenesen feléje t rított, úgy hogy az asszonyt a hideg verejték lepte el. Erősen ránézett, de azután könnyösen haladt el mellette. Nem ismerte meg...

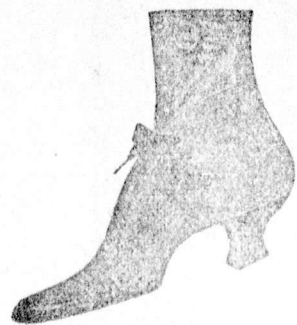
Csak kint a szabad levegőn jött magához az asszony, s megrázkódott az undortól. A bejelentő névsorban figyelmes lett ez az ember a nevére s azért jött az exceleniás helyett. Nem, nem kell a protekciója.

Kézen fogta a fiát s a hogy gépiesen leültek egy padra, önkénytelen izgatottan ráncigálta le a keztyűjét. Szeme megakadt a szép fehér kezén s a vonatbeli természetes asszonyosság kidolgozott vörös kezeire gondolt. Mért ne lehetne az ő keze is olyan? ... Érzi, tudna dolgozni, a munka erőt ad s nemesít. Még az nap megírta a kishirdetést, hogy diákokat fogad el teljes ellátásra. Ebből fogja kitarékoskodni az ingyenes helyet. És egy év múlva elzárta a selyembe kötött ólomgolyót a szekrényébe és talán elégedettebb volt, mint amikor négyes fogatokon repülhetett végig az utcákon.

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

31

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátvás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

nitást kéri. Megtehetné volna ugyan szóló pénzügyminiszter azt is, hogy csak három havi indennitást kér s ennek eltelte után ismét hármát és így tovább, de ez az eljárás nem felelt volna meg a parlamentáris őszinteség követelményeinek. (Helyeslés a jobboldalon). Az adótörvény életbe léptetésének elhalasztását most nem tartja szükségesnek megindokolni, ezt már megtette más alkalomkor, de annyit kijelenthet, hogy ilyen nagy reform életbeléptetésénél számolni kell előbb annak a gyakorlati használhatóságával is.

Désy Zoltán beszédével foglalkozik azután. Kijelenti, hogy ő az ország jelenlegi pénzügyi helyzetéért sohasem vádolta Wekerle Sándor volt pénzügyminisztert, hanem csak azt a rendszert, amely a jelenlegi helyzetre vezetett. Felolvasta ezután az 1904, 1905, 1906-ik évek zárószámadatait, amelyekből kitűnik, hogy a koalíciós kormány 23 millió felesleget hagyott az állampénztárban, ezt azonban az előző években és 1908-ban mutatkozott deficit teljesen nullifikálta. Jelenleg úgy állanak a dolgok, hogy az állambáztartás teljes egyensúlyát az 1910-iki indennitással helyre lehet állítani. Kéri tehát a javaslat elfogadását.

Szterényi József: A miniszterelnök beszédének azon részére reilektál, amely az ipar fejlesztéssel foglalkozik. A gazdasági megerősödést óhajtja, mert ez segíti elő az ipar fejlődését. A gazdasági fejlődés azonban nincsen okvetlenül a gazdasági önállósághoz kötve. Hiszen ipari intézményeink a jelenlegi rendszer mellett is folytonos fejlődést tüntetnek ki. A gyáripari vállalatok az ipari részvénytársaságok az utóbbi tíz-tizenöt év alatt, szinte megkétszereződtek. (Ugy van!) Ervekkel bizonyítja a szubvenziós rendszer célszerűségét. A szubvenció a tőkéhez képest — különben is oly csekély, hogy annak elvonásával nem lehet kockáztatni az iparfejlesztést.

Györfly Gyula után Kovács Gyula gazdasági képviselő nyújtotta be javaslatát a választói jog tárgyában, ezt azonban a Ház szavazással elvetette.

Végül Sümei Vilmos és Frey János interpelláltak. Sümei az élelmi szerek hamisítása tárgyában Frey a vasutaknál üzött nagy foku visszaélések tárgyában interpellált. Frey-nek a miniszter választott s kijelentette hogy vizsgálatot fog indítani.

Az ülés 5 órakor ért véget.

Khuen a király előtt.

Nyilatkozott a horvát válságban.

Bécs, július 23. *Ischl*-ből jelentik: *Khuen* miniszterelnök *Klein* Odön osztálytanácsos, a miniszterelnökségi sajtóiroda főnökének társaságában ma reggel *Ischl*-be érkezett. A miniszterelnök a pályaudvarról az Erzsébet-szállóhoz hajtatott, ahol megszállott. Az audencia délelőtt tíz órakor lesz, amelyen a miniszterelnök jelentést tesz *Tomasics Miklós* horvát bának lemondásáról. *Khuen* miniszterelnök ezzel kapcsolatban azt a javaslatot fogja terjeszteni ő felsége elé, hogy a bán lemondását a felség ne fogadja el, hanem őt a legfelsőbb bizalom kitéjezése mellett hagyja meg állásában.

Bécs-ből jelentik: *Khuen* miniszterelnök a *Neues Wiener Tagblatt*-tudósítója előtt a következőket nyilatkozott:

A miniszterelnök bevezetőleg megjegyezte, hogy csak folyó ügyek tárgyában utazik *Ischl*-be. A kormány ezidőszere nem terjeszt különös terveket ő felsége elé. A belpolitikai helyzetben nincsenek különösebb elhatározások napirenden, a bánválságot kivéve, amely valószínűleg az *ischli* kihallgatás alkalmával el fog intézteni. Nincs kizárva — tette hozzá a miniszterelnök, hogy ebben a kérdésben is minden a régiben marad. Hogyan fog a döntés hangzani, azt minden esetre be kell várni, de késni nem fog sokáig. A képviselőház mondotta azután gróf *Khuen-Héderváry*, már legközelebb elintézi a függő ügyeket s előreláthatólag jövő szerdán vagy csütörtökön megkezdődik a szünet. A külpolitika terén mondta a miniszterelnök, ezidőszere szintén nincs oly akut ügy napirenden, amely szükségessé tenné a magyar kormány közreműködését.

A *»Fremdblatt«* mai vezércikkében a következőket írja: A koalíciós pártokkal együtt a formulák politikája is immár a múlté és a tettek politikájé a jövő. E politikának nagy feladatait gróf *Khuen* tegnapi beszédében behatóan körvonalazta és az eredményt, amelyre jutott, így lehetne formulázni: Megoldandók mindazon feladatok, melyeknek elintézését a koalíció magára vállalta, de nem végezte el. A jelenlegi kormány programja a koalíció örökségének lebonyolítása. Gróf *Khuen* a választói reformról tett nyilatkozatában kormányát világosan a választási reform miniszteriumának jellemezte. A koalíció úgy érezte, hogy a választói reformot nem éli túl és ezért azt folytonosan halasztotta.

Ischl, július 23. A miniszterelnök audienciája déli 12 órától majdnem egy óráig tartott. A király tudomásul vette a miniszterelnök előterjesztéseit és azokhoz hozzájárult. *Khuen* délután utazott vissza *Ischl*-ből *Bécs*-be, onnan pedig *Hédervári* birtokára megy rövid tartózkodásra.

Ischl, július 23. *Héderváry* a kihallgatás után egy újságírónak a következőket mondta:

— A horvát bán lemondását adtam át az uralkodónak, amit azonban nem fogadott el s egy legfelsőbb kéziratot adott át, mely a keddi hivatalos lépésben fog megjelenni.

A Nagyvárad Takarékpénztár új vezérigazgatója.

Hoványi Géza utóda.

Horbauer Pál vezérigazgató.

Dr. *Hoványi Géza* képviselővé választásával nehéz helyzetbe került Nagyvárad legregibb pénztárosa: a Nagyvárad Takarékpénztár. *Hoványi* a képviselői kötelesség teljesítése mindenkor hosszabb ideig Budapesthez fogja kötni s így lehetetlenné vált számára a vezérigazgatói állás betöltése.

Pedig *Hoványi Géza* személye a Nagyvárad Takarékpénztárra nézve sokat jelent. Az ő nevéhez, tudásához, képességéhez és odaadó buzgóságához fűződik az intézet felvirágzása,

az ő vezetése alatt emelkedett a Nagyvárad Takarékpénztár a legelső vidéki intézetek sorába, melyet a közönség osztatlan bizalommal kerestett föl milliókramenő betéttel, amely nem számításból, hanem igazi belső kényszerítő szükségéből emelte föl alaptőkét öt millió koronára. Az intézet vezetőségének nagy gondot adott annak kieszelése, miképpen egyeztessék össze *Hoványi Géza* képviselőségét az intézet érdekeivel.

Ezt a módozatot sikerült is megtalálniok, még pedig igen szerencsés formában.

Dr. *Hoványi Géza* kénytelen ugyan lemondani a vezérigazgatóságról, de azért nem válik meg az intézettől, hanem annak egyik igazgatójává lesz. Egyik igazgatósági tagság éppen betöltetlen, erre a helyre fogják megválasztani dr. *Hoványi Géza*-t. Az ekként megüresedő vezérigazgatói állásra pedig sikerült *Hofbauer Pált*, az Osztrák Magyar Bank nagyváradai fiókjának főnökét megnyerni. Így dr. *Hoványi Géza* továbbra is az intézet kötelékében marad s utódja pedig olyan kiváló pénzügyi kapacitás, akinek képzettsége, a nagyváradai viszonyokkal való ismeretsége és az egész pénzügyi piacra való tökéletes tájékozottsága kezesség a felől, hogy a régi intézet a fiatal, tetterős vezetés mellett tovább is fokozott mértékben fog fejlődni, haladni, erősödni.

Perel a villamosvasut és az aszfalttársaság.

A Rákóczi-ut drága, de rossz aszfaltburkolata miatt érdekes per keletkezett a nagyvárad villamosvasut társaság és a Magyar aszfalt részvénytársaság között, amelynek aligha nem Nagyvárad városa issza meg a levét.

Amióta aszfaltos városunk legfőbb utvonala, azóta a javítás is állandó. Hol egyik, hol másik mellék utca elején ló az aszfalt, hogy azzal toldozzák-foldozzák az uttestet. Különösen a vasuti sínek mentén rossz az aszfalt a folytonos javítás dacára.

A várossal kötött szerződés szerint az aszfalttársaság hat évig ingyen köteles az aszfaltozott uttestet javítani. Ezen kötelezettségét egy ideig minden ellenvetés nélkül végezte is. Egyszer azonban mást gondolt.

Tudomást szerzett arról, hogy a villamos vasuttársaság és a város között fennálló szerződés szerint a villamos vasut sínei között és azok oldalán 40 centiméterre a vasuttársaság tartozik a burkolatot jókarban tartani, de az anyagot ehhez ingyen a város adja.

Ez alapon aztán a sínek között és mellett teljesített munkák árát a villamos vasuttól követelte, abból indulva ki, hogy ő ugyan köteles ingyen teljesíteni a javítást a város részére, de a vasut helyett semmit nem tartozik készíteni, annál inkább, mert a folytonos rongálást az alépitmény rosszassága okozza.

Ebből sok huzavona lett. A vasut követelte a várostól az anyagot, hogy kijavíttassa a

Uj üzlet!

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Uj üzlet!

Tisztelettel értesitem a t. vevőközönséget, hogy helyben Rákóczi-ut, Bazár-bérház épületében egy

diszmű-, játék- és sportáru-üzletet

nyitottam, hol mindennemű ajándéktárgyak, utazó kellékek, sportcikkék, tajték- és borostyán-áruk, hangszerek, a legújabb hangú gramofonok és lemezek gyári raktára, valamint játékszerek, a legolcsóbban szerelhetők be. Férfi és női divat, tombola-tárgyak, szerpentin és konfettiből állandó nagy raktár.

Telefonszám 130.

Teljes tisztelettel
G Á L F E R E N C Z.

Uj üzlet!

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Uj üzlet!

sinek között és mellett az uttestet, de viszont a város hivatkozott az aszfaltársasággal fennálló szerződésére.

Enek a civódásnak pedig a közönség adta meg az árát, mert a javításra váró gödrök szaporodtak s nagyon megnehezítették a forgalmat. Végre is a városnak biztosítani kellett a szabad közlekedést s az uttest kijavítását elrendelte.

Mikor azonban a számlát benyújtotta az aszfaltársaság, a város a villamos vasúttársasághoz utasította követelésével, de eredmény nélkül.

Igy aztán perre került a dolog. A magyar-aszfalt társaság beperelte a nagyvárad villamos vasúttársaságot, a város elleni jogfenntartással.

A felperes által beadott periratra a vasúttársaság most adta be viszonzválasszát, melyben felperest keresetével elutasítani kéri.

A terjedelmes viszonzválasszából kitűnik, hogy mindkét fél erősen megdolgozza ellenfelét s a kiméletnek nyomát se találjuk ezekben.

Tilos a kávéházi telefon.

A posta igazgató értesítése.

A napokban megirtuk, hogy a kávéházak telefon beszélgetéseit kereskedelmi miniszteri rendelet alapján a posta igazgatóság korlátozza. E közleményünkre az igazgatóság most a félreírások elkerülése végett a következőket közli.

Az a rendelkezés, hogy az előfizetői állomásokról az állomás tulajdonosán kívül mások részéről kezdeményezett távolsági beszélgetések díjkötelesek, csakis idegenekre, nem pedig az előfizető hozzátartozóira (családtagok) és alkalmazottjaira (hivatalnok, tisztviselő, cseléd stb.) vonatkozik.

Önként értetődik tehát, hogy a pénzügyzetek, részvénytársaságok, hivatalok, vállalatok stb. részére bérelt állomásokról nemcsak maga a felelős előfizető, hanem az illető intézet, társaság, vállalat, hivatal stb. összes alkalmazottjai is jogosultak az állomás használatára.

Az egyletek, társaskörök, vendéglők, kávéházak és egyéb nyilvános helyiségekkel rendelkező előfizetőknél berendezett állomások használata a helyi forgalomban nincs korlátozva.

Mint hogy azonban ez a használati jog a fent idézett rendelet értelmében a helyi forgalmon túl nem terjed, a távolsági forgalomban az előfizetési díj fejében beszélgetéseket ilyen állomásokról is csak maga a felelős előfizető (az egyleti megbízott, a vendéglős, a kávé s stb.) és alkalmazottjai folytathatnak, ellenben az egyletek, társaskörök tagjai, illetve a vendéglőben, hávéházban megforduló vendégek stb. részéről kezdeményezett beszélgetések díjkötelesek.

Azok az előfizetők, akik a korlátozás miatt távbeszélő állomásukat a távolsági forgalomban használni nem kívánják, az ezért járó kapcsolási díj további fizetésének kötelezettsége alól a fölmondásra megállapított egy hó elteltével mentesülnek.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Július 24. d. e. 10 órakor Szigligeti társaság közgyűlése a városháza tanácstermében.

Művészeti fényképészet

DAJKOVITS E.

Nagyvárad, Sas palota.

A király születés napja a vármegyén.

A király 80 ik születésnapját méltóképpen fogja megünnepelni Biharvármegye törvényhatósága. Az ünnepély megtartását már a júniusi közgyűlésen elhatározta a törvényhatóság s annak előkészítésével Fráter Barnabás alispánt bízta meg. Az alispán elkészült az ünnepély programjával s most tett intézkedéseket annak végrehajtása iránt.

A megyeházán e szerint a király születés napját a következőképpen ünneplik meg.

Augusztus 18 án ünnepélyes Istentiszteleten jelenik meg a törvényhatóság a székesegyházban, Istentisztelet után rendkívüli diszközgyűlés lesz, amelyen Fetscher Antal tart ünnepi beszédet.

Valószínű, hogy e nap emlékére a törvényhatóság nagyobb alapítványt fog tenni valamilyen jótékony célra.

* **A hivatalos lapból.** A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Vargha Ida belényesi állami polgári leányiskolai r. tanítónőt eddigi minőségében a turkevei állami polgári leányiskolához.

* **Nem adnak vasuti kedvezményt.** Mikor egyre-másra ajánkoztak az impressariók repülőverseny rendezésére, Nagyvárad város tanácsa azon kérelemmel fordult a máv. igazgatóságához, hogy a repülőverseny alkalmára vasuti menetdíjkedvezmény engedélyezzen. Ezáltal azt célozta, hogy minél tömegesebben jöjjenek az idegenek Nagyváradra. A máv. igazgatósága most értesíti Nagyvárad városát, hogy a menetdíjkedvezmény iránti kérelmet nem teljesítheti. — Valószínűleg nem is lenne rá szükség, mert aligha lesz repülőverseny a közeljövőben Nagyváradon.

* **Az élesdi szanatórium megnyitása.** Az élesdi szanatórium hivatalosan e hó 25-én nyílik meg, azonban már a jelentkezők 21-én csütörtöken megkezdődtek. A jelentkezés aránya oly nagy hogy a szanatórium a megnyitás napján már meg fog telni, annál is inkább, mert az új szanatóriumba egy másik tulzsfolt szanatóriumból fognak 25 beteget szállítani. A szanatórium vezetését dr. Weisz Jakab teljesíti, aki három évre kötelező ígéretet tett, hogy a betegeket teljesen díjtalanul fogja kezelni.

* **A postamesterek panasza.** A postamesterek és postakiadók arra kérték a kereskedelmi minisztert, hogy adja meg nekik az arcképes vasuti igazolvánnyal járó kedvezést, a féláru jegyet. A minisztertanács elutasította ezt a kérdést azzal a megokolással, hogy a postamester és kiadó az államnak csak szerződött tisztviselője és így nem jár neki kedvezményes jegy. Ez a határozat nagy elkeseredést keltett a postamesterek körében és most nagy agiáció folyik közöttük, hogy a rajtux esett sérelmet valahogy reparálják.

* **Bucusu a kapucinusoknál.** A kánikulai ujságírás a közönség figyelmét Szent Ferenc egyszerű fiaira a kapucinusokra terelte. Sokan még itt Nagyváradon is, ahol 200 év óta működnek a kapucinus atyák, alig ismerik őket, csak most kezdenek érdeklődni irántuk, mikor az interjúvokból olvastak egyet-mást a

reform-tervezetről, meg a kapucinusok életéről és működéséről. Eppen jókor jön ez az érdeklődés, néhány nap mulva — augusztus 2-án lesz a kapucinusok híres bucsuja, mely *Porciunkula* néven ismeretes. Ez idén, alapításuk *hatszázados évszázados jubileuma* alkalmából a szokottaál is nagyobb keretek közt tartják meg a bucsut, melyről Fetscher Antal vikárius legutóbbi körlevelében intézkedett. Vajha ez az érdeklődés komolyabb természetű lenne és érdeklődnének a kath. hívek annyira, hogy minél többen iparkodnának az ezuttal nyerhető teljes bucsu áldásaiban is részesülni.

* **Járványok Nagyszalontán.** Mint a hivatalos adatok bizonyítják a híres hajdu fészket Nagyszalontát három féle járvány is támadta meg. Mint a főszolgabíró jelenti Nagyszalontán hörkhurut, fültömrigylob és vörheny járványok léptek fel még pedig oly nagy arányban, hogy a legmesszebbmenő óvintézkedéseket kellett foganatosítani.

* **Tifusz-telep az aradi országon.** Csak a napokban tette szóvá a közegészségügyi bizottság ülésén maga a tiszti főorvos, hogy a közeli községekből behozott romlott tej és más élelmi cikkek, — továbbá a legyek nagyban terjesztik a tifusz-bacilusokat s mi máris újabb adatokkal szolgálhatunk a városi tiszti orvosi hivatalnak, mely ha kellő időben nem intézkedik valósággal tárt kaput hagy nyitva az egyre jobban pusztító tifuszjárványnak. Az aradi országot mentén van ugyanis a városi személtárolakodó hely, ahonnan sereg számba lepi el a légy úgy a városba törekvő élelmi szerekkel megrakott kocsikat, — mint az arra utazókat. A tegnapi nap is egy Tenkére utazó uri társaságot vett körül a legyek különféle színű piszkos bada 3-4 kilométerre kísérte őket, — bármennyire is védekeztek, a járványt széthordó szárnyasok elől. Ilyen módon osztja a városi személtelep nap-nap után a veszedelmes betegség csiráit. Így kerülnek a jó előre kellőképpen inficiált élelmi cikkek a piacra, ahol drága púzen vásárolja meg a város közönsége nem a táplálására szánt élelmi cikket, hanem a halálos kórt terjesztő mikroba telepeket. Felhívjuk azért a főorvost, sziveskedjék meggyőződni e tarthatatlan állapotról és mielőbb helyeztesse át e legujabb ragály fészket olyan helyre ahol a polgárság egészségét és életbiztonságát az nem veszélyezteti.

* **Szünetel az áramszolgáltatás.** Nagyvárad városi villamos művének igazgatója értesíti az áramfogyasztó közönséget, hogy ma, vasárnap július 24-én tisztogatási munkálatok miatt, az áramszolgáltatás szünetelni fog. Az áramszünet azonban a villamosvasut forgalmát nem érinti.

* **A Kapucinus-utcai ivlámpát kérenek.** A Kapucinus-utca háztulajdonosának egyrésze azon kérelemmel fordult Nagyvárad városához, hogy ezen utcát is lássák el villamos ivlámpákkal. Legerősebb érve a beadványnak az, hogy két paralel utca: Zöldta és Kossuth Lajos-utca van ivlámpák, tehát az esztetikai szempont is megkívánja Kapucinus-utca az ivlámpák alkalmazását. A kérelmet azonban aligha teljesíti a város, mert Kapucinus-utca esti és éjjeli forgalma csekély s a városban igen sok forgalmasabb pont van, ahova igazán szükséges lenne ivlámpa, még sem alkalmaz a város, a nagyobb költségek miatt.

* **Nyilvános jogu magánpolgári fiu- és leányiskola van a legközelebbi tanévre alakulóban.** Kik állandó támogatással párosult szigor-

A mai naptól kezdve rendkívüli kedvezmény:

6 drb. matt platin visittkép . . 6 K.

6 drb. matt platin kabinetkép 12 K.

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árban a legfinomabb kivitelben. Menyegzői képekhez passepartout ingyen.

ban, egészséges, pormentes s nem tultömtö iskolában kívánják gyermekeiket neveltetni felkértek a jelentkezésre, naponta délelőtt 8—10 ig Szilágyi Dezső-utca 5. sz. I. emelet balra. Vidékiek levélben jelentkezhetnek.

* **Az új szivarok.** A dohányjövődék több ujtást hoz be szeptember elsején. A különlegességeket szentul minden trafik árulhatja. Bevonják a Duna és Király cigarettákat, a Rosetta szivarokat. Új szivarok lesznek: préselt Virginiosa és a 16 filléres, vékony Cigarillo.

* **Az Iskolaegyesület bélyegei.** Az Országos Magyar Iskolaegyesület az idén is 12 művészi kivitelű levélbélyeggel lép a nagyközönség elé, hogy ily módon némi anyagi támogatást szerezzen megbecsülhetlen kulturális munkájában. Ha meggondoljuk, hogy más kulturálmokban mily nagy áldozatkészség nyilatkozik meg az ilyen kulturregysületekkel szemben és nézzük a mi magyar egyesületünket, mely csekély 2000 taggal, éppen 25 éve küzd szent lelkesedéssel a magyar glóriáért, — úgy ki nem fejezhető elismeréssel kell adoznunk ennek a magyar egyesületnek, melynek kulturánk alapköveinek a letételénél elsőrendű szerep jutott. Az Iskolaegyesület most kiadott bélyegei művészi kivitel tekintetében még felülmúlják az eddigieket. A bélyegek kulturánk büszkeségeit, épületeket, szobrokat, kiváló férfiakat ábrázolnak, és általuk csekély 2 fillérért mindenki a magyar kultúra jötevőjévé szegődhetik, Mától kezdve a trafikokban és könyvkereskedésekben kaphatók.

* **A püspök fürdői ingyenjegyek.** A nagyváradai I. sz. püspökségi uradalom jószágigazgatóságát ujabban tulságos mértékben elárasztyják ingyen fürdő iránti kérelmekkel, annyira, hogy e kérelmek ilyen nagy tömegének teljesítését a bérlővel fenálló szerződés meg sem engedi. A jószágigazgatóság ez uton hozza tehát a közönség tudomására, hogy fürdőjegyeket és két ingyen szobát csak az elő- és utóévadban, tehát június 1-ig és aug. 20-tól kezdve és csak fölötte korlátozott mértékben engedélyezhet szegény sorsuak részére s az ingyen szobák első sorban szegénysorsu lelkészek és tanítók s azok hozzátartozói részére vannak fenntartva.

* **Nem lesz kizárás.** Tegnap délelőtt hosszú tárgyalások után megkötötték a békét a fővárosi rézmunkások és a gyárosok. A rézművesek körül élesedett ki a helyzet annyira, hogy végül a rézműiparban általános kizárás és sztrájk fenyegetett. Mindkét részről eredmények történtek és különösen nevezetes, hogy a gyárosok, józan belátással, kikapcsolták a hatalmi kérdést. Így tehát nem történik meg az a förtelmes dolog, hogy Magyarország huszonegyezer legjobb munká a kenyér nélkül marad a fővárosi nyomor közepette.

* **A diszletraktár ujjaépítése.** Sztarill Ferenc építész már évekkkel ezelőtt ajánlatot adott be Nagyvárad városához a diszletraktár áthelyezése ügyében. Tudvalevőleg a diszletraktár mögött óriási terület van, amelyen jelenleg építési anyagok vannak felhalmozva. Sztarill Ferenc a területből, a diszletraktár építetér is beleszámítva 1260 négyszög métert kér a várostól, a diszletraktár anyagával együtt, 70.000 koronáért. A belső területből 4 és fél méter széles bejáróval együtt 1302 négyszög méter maradna a városnak s erre a területre tűzmentes anyagból megfelelő diszletraktárt építene, 45.000 koronáért, tehát a városnak tisztán megmaradna 30.000 korona készpénz és az utca vonalban egy diszes bérház hozna adójövelmet. — A városi mérnöki hivatal az ajánlatra nézve most beterjesztette véleményét, amely szerint a kérdés ilyen megoldását helyesli, azonban a területet értékeesebbnek tartja s ezért nyilvános árverés tartását javasolja. A diszletraktárt vasbetonból készíttesse a város s erre is hirdessen árlejtést.

* **Panasz egy rossz ut miatt** A városi vízműtelephez vezető utat Nagyvárad városa kivette a dűlútak sorából s a törvényhatósági

utak sorába iktatta. Azóta a vízműtelepig terjedő utrészt valahogy gondozza a város, de a vízműtelepen tul levő utrészt teljesen el van hanyagolva. A hegybíró már nem javíttatja, mert nem dűlút, a város meg nem törődik vele. A fagyvászárhelyi hegy felől közlekedő lakosok most kérelmet adtak be a városhoz, amelyben a járhatatlan ut kijavítását kérik. Ha a város nem tesz eleget a kérelemnek, a miniszterhez fordulnak jogos panaszukkal. A városi mérnöki hivatal jelentésében igazat ad a panasznak s előterjeszti, hogy az ut tőrhető állapotba helyezése 5070 koronába kerülne. A jelentés szerint különben a vízműig terjedő utrészt is alapos átalakítás alá kell majd venni, de erre nézve külön tesz előterjesztést és terveket.

* **Igazi áldást képez** a mi poros városunk közönségére nézve a közeli két fürdő, mert a sok portól és fáradságtól elcsigázott emberek ezrei keresik fel egy hétköznap, mint vasárnaponként is a Félix- és Püspökfürdőket, hogy azok áldásos hatású fürdőiben megfürödvé, néhány óráig élvezhessék az ozon- és erdei levegőt. A mai nap folyamán is zsufolt vonatok fogják az utasok ezreit egyaránt mindkét fürdőbe szállítani. De nem hagyhatjuk szó nélkül a vasut ezen eljárását, hogy tekintet nélkül az utasok nagy számára néhány ósdi vasuti kocsi bepréssélik az utasokat úgy, hogy jó ruhában nem is tanácsos a fürdőbe kimenni. Ideje volna már a villamos vasut behozatalának, mert akkor egy csapásra megszűnnének ezek a mizériák.

* **A villamos vasut új vonalai.** A nagyváradai városi vill. vasut igazgatósága beadványban értesíti Nagyvárad városát, hogy úgy a Szacsavay-utcai, valan int a Gilányi uti és bányasori villamos vasutvonal építését befejezték s ezen vasutvonalak műtanrendőri bejárása július hó utolsó napjain lesz. Beterjeszti ideiglenes tudomásul vétel végett az új vonalak menetrend ábráit. E szerint a Szacsavay-Vitéz-utca-Rhédey-kerti vonalon egy szakasz lesz s ezen szakasz Kert- és Szacsavay utcák sarkán kezdődik. A Szacsavay-utca-Szarvas sor-Gilányi-sor-Bánya sor két szakaszra van beosztva és a szakaszhatár a Kommandáns-utcai megálló lesz. — Ebből tehát azt látjuk, hogy a Szent László-tértől nem lehet 10 fillérért kijutni a Rhédey-kertig, mert csak a Kert- és Szacsavay-utca sarkától lehet 10 fillérért kijutni a Rhédey-kertbe. — A másik vonalon szintén nem lehet Csillagvárosig jutni 10 fillérért, csak a Kommandáns-utcaig.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** tavasi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegausabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

x **Olvassa el kérem!** Ha érdekl, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolfframéget és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen **Wolffram égő 2 K 40 fill.** Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szivesen szolgálók felvilágosítással. 44

x x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében július hó 23., 24., 25. és 26-án a következő pompás mozgófényképek lesznek bemutatva: 1. Önfeláldozó testvér. 2. Roosevelt Egyiptomban. 3. Dilettáns detektív. 4. Szökött katona. 5. Banán termelés. 6. Gyermekek kalandok. 7. Virágzó gyümölcsfák. 8. Üstökös a láthatáron. Belépti díj nincs, kezdete este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szives pártfogását kéri **Hartstein és Örléi** kávéház tulajdonosok.

x **Új fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 12 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpádlás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett.

Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel **Wendelburg Miksa** fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám. 75

A legszebb nyári ujdonságok megérkeztek Spreng Testvérek zölőfa-utcai cipő, kalap és uridivat áruházába.

Férfi fehérművek, cipők, kalapok, nyakkendők, gallérok, harisnyák, esőernyők és sétabotok a legnagyobb választékban.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó árak.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

A Haverda-szálló Szabadkán.

A Haverda-vagyon első alapja.

A szabadkai gyilkosság hősnője, Haverda Mariska, büntőrsaival együtt a budapesti kir. törvényszék fogházában várja ügyében az új esküdtszéki ítéletét. A Haverda-ügy részletei ismeretesek. Nem is arról akarunk most itt megemlékezni, hanem arról, hogy Haverda Mariska anyai öregapja bezálló vendéglőskorcsmáros volt valamikor Szabadkán.

Szukupnak hívták ezt a nagy vörös embert és nem tanult korcsmáros, hanem hentessegédből csapott fel annak. Földszintes szállókorcsmája ott volt, ahol most a szabadkai Népbank palotája van, és ebben volt hentes- és mészáros üzlete is.

Ekkor még nem igen volt vasuti összeköttetés Szabadka felé, de a szabadkai vásárok híresek voltak. Eljöttek arra nemcsak a Délvidékről, Erdélyből, hanem még Szerbiából, Bulgáriából, sőt Törökországból is a gazdag ló- és marhakereskedők. Ezek rendszeren a Haverda Mariska öregapjának, Szukupnak vendéglőjében szálltak meg. De ott adtak egymásnak találkat az akkori idők összes vásári sipistái, félkalkalmárai, és lóköltői is. S akkoriban bizony megesett, hogy ekkor is, akkor is eltűnt egy gazdag ló- vagy marhakereskedő, akinek eltűnésére az akkori utazási viszonyok közt távolakó családtagjai csak későn, hónapok multán jöttek rá. Akkor azután már hiába keresték. A szabadkaiak a fejüket csóválva suttoztak, mert Szukupnak hatalmas arányu meggazdagodását ezekkel az eltűnésekkel hozták kapcsolatba, de bizonyosat senki sem tudott. Közben meghalt Szukup is, meg a felesége is, hát két lányukra több százezer korona vagyont hagytak.

A korcsmát Haverda ügyvédné, Mariska meggyilkolt édesanyja örökölte és tovább fenntartotta, de később eladta annak épületét a Szabadkai Népbanknak. Hát mikor ezt a korcsmát lebontották, megdöbbenő dolgoknak jöttek nyomára. A pincében eásva negyven hatalmas testü embernek csontvázára találtak. A vizsgálat megállapította, hogy ezek a szerencsétlenek

egykor gyilkosságnak estek áldozatul. A gyilkosokat már akkor nem lehetett kinyomozni, mert ott álltak azok már akkor az örök büntető bíróságnak elött.

Ez a nagy Haverda-vagyon első alapjának története.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: délután Lili. Este: Tót leány. Pálmay Ilka második felléptével.

Hétfőn: Az édes teher.

Kedden: Pillangó kisasszony. Szemes legény, szemes leány. Pálmay Ilka utolsó felléptével.

Szerdán: Nincs valami elvámolni valója? Bohózat.

Csütörtökön: Repülőgép. Új énekes bohózat. Pénteken: Luxemburg grófja. (Dési Alfréd bucsuja.)

Szombaton: Buridán szamara. (Simkó Gizi bucsufellépte.)

Vasárnap: d. u. Liliom, ese Tatárjárás (Halnai György bucsufellépte.)

Hétfőn: Pálinka. (Népdráma, Bihar Ákos vendégfelléptével. Utolsó előadás, a karszemélyzet jutalomjátéka.)

Az anyós. Mi nagyváradiak ismerjük ugyan Szohrer Antalnak sokkal értékesebb és sikerültebb szerzeményét is az Anyós című nyári vígjátéknál, de hát ha most ennyivel rukkol ki, nem követelhetünk többet. Az anyós így körülbelül a Kisfaludy Károly előtti irodalmi nivón álló műsorpótlék. A házsártos anyósok úgy elkoptak már a színpadon, hogy az életben sohasem fognak. Szohrer sem tudott többet, mint három rövid felvonást írni az anyósról, pedig ehhez az ő anyósához képest a hétfőjű sárkány ártatlan pillangó. Három felvonáson át menydörög, néha le is csap, végre megbékül. Ennyi az egész.

A menydörögős anyós T. *Pogány* Janka volt, aki igazán jobb sorsra méltó buzgalommal kárpálta három felvonáson át *Tóth* Eleket, a vejét, és *Sik* Rezsőt, az urát. A második felvonásban *Bartók* Etelnek egy ügyes kupléja és *Orbán* Mariskának egy rendkívül sikkes, tüzes tárcbetéje aratott nagy tetszést. *Orbán* Mariskát egy idő óta feltűnő ritkán látjuk táncos szerepekben, pedig minden ilyen fellépése sikert jelent. *Édny* Emilia a menyecske szerepét játszotta igen kedvesen, *Déri* egy zsebmecéből csinált ügyes figurát. *Kassay*, *Fenyő* és *Sinkó* Gizi kezében volt a többi szerep. A szinkörnek alig harmadrésze telt meg közönséggel.

KÖZGAZDASÁG.

Foszformentes új gyújtóanyag.

Az utóbb időben történt foszformérgezősek után nem lesz teljesen érdektelen alábbi közleményünk. Nemrégiben *Swoboda* Adolf, Ausztriában 23.281 és 41.165 sz. a egy új gyújtóanyagát szabadalmaztatott, mely az összes egészségügyi követelményeket kielégíti, s melynek gyártási jogát az *Emzesfelder* Munitions und Metallwerke A.G. szerezte meg elsőnek. Az osztrák kereskedelmi miniszter, a tárgy fontosságára való tekintettel, a kérdés szakszerű megvizsgálása céljából egy szakbizottságot küldött ki, melynek terjedelmes szakvéleményét *Ulzen* tanár írta alá. A szakvélemény sz rint a gyújtómassza a következőleg készül: 95 sr víz 3-5 sr. 1-2 gummioldattal elkeverve, 56 sr. porított klórsavas

kálit, 0-5 sr. káliumbikromátot és 0-7 amorf foszfort adunk hozzá folytonos keverés közben. Ezalatt egy másik keveréket is készítünk, még pedig 0-6 sr. legfinomabban porított parafából, 1-2 savmentes vasminiumból, 2-6 sr fekete rozslisztből és 0-3 legfinomabb üvegporból s ez utóbbi keveréket az elsőbe adjuk bele.

Alapos elkeverés után oly homogén tömeget nyerünk, mely a lára viaszra, stb. kitűződen tapad, a kipróbált összes (22 féle) gyújtófelületeken, sőt szöveten, falon is igen jól lepattanás vagy puffanás nélkül azonnal meggyulad és egyenletesen ég. A szakvélemény az új gyújtómassza előnyeit a következőkben összegezi. A massa előállításához szükséges anyagokat őrleni nem szükséges s így a műveletnél robbanás veszélye nem fenyeget, a keverési művelet szintén teljesen veszélytelen. Minden műveletet redves uton és szobahő mérsékleten végezhetünk, tehát mérges gőzök öngyulladás vagy robbanás veszélye teljesen ki van zárva.

Az új gyújtómassza e szerint az összes eddig alkalmazott gyufagyártási eljárásokkal szemben nagy haladást jelent, amennyiben az iparegészségügyi követelményeket a legmesszebbmenő módon kielégíti. A szabadalmazott eljárást legutóbb Bécsúj hely mellett egy kísérleti gyárban nagyban is kipróbálták és az eredmények a várakozásokat messze felülmúlták. A gyárban sikerült ugyanis minden gyújtófelületen jól meggyújtható gyufákat az ártalmas foszfor teljes kiküszöbölésével hideg uton előállítani, anélkül, hogy bármely anyagnak hevítése, vagy legcsekélyebb felmelegítése is szükséges lett volna. Legnagyobb jelentősége az új gyújtómasszának azonban abban van, hogy az eddigi gyártásmód és gyártási berendezés minden megváltoztatása nélkül, a jelenlegi gyárakban is előállítható.

Ez a körülmény, valamint az a tény is, hogy az új gyújtómassza a jelenlegi foszforos gyújtókkal szemben is olcsóbban a drága svéd gyújtónak pedig alig fele árán termelhető, arra mutat, hogy itt igen értékes találmánnyal állunk szemben, mely a gyújtómonopolium létesítésével kapcsolatban nagy jelentőségre tehet szert.

Budapesti fözsdetudósítások.

Budapest, július 23.

A gabonatözsde.

50 kilogramonkint.

Boza októberre — — —	9 58
Rozs októberre — — —	7 10
Zab októberre — — —	7 25
Tengeri júliusra — — —	— —

Irányzat: Szilárd nagy fedezésekre.

Értéktözsde.

Magyar hitel — — —	846 25
Osztrák hitel — — —	670.—
4%-os koronajáradék — — —	92 10
Államvasut — — —	739.—
Jelzálogbank — — —	488.50
Leszámitoló bank — — —	571.—
Hazai Bank — — —	309 50
Kereskedelmi részv. — — —	739.—
Rimamurányi — — —	690 50
Salgótarjáni — — —	639.—
Közuti vasut — — —	723 50
Városi villamos — — —	376 50
Adria — — —	— —

Irányzat: Csendes. Drasche szilárd, kevés üzlet.

Szives tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szives pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,

amerikai férfiszabók

Nagyvárad.

344

NYILTÉR.

BUTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddal nélkül is készít **kitűnő** hirnévű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

(Fekete Sással szemben).

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 15
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	10 50

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Félix-fürdő >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. —

(Folytatás.)

74

— Beleírva az okosságot, hallgatást és önuralmat, — szólt nevetve a Wolverine. — Nem, mámi egy cseppet sem. Közöttünk valakinek tiszta fővel kell maradni, hogy a kezünkben lévő ügyet jól elintézhessük. Őa jól ismer engem. Látott-e valaha bort vagy szeszt inni, mikor a kövezet fel volt szakítva s lőpor szag volt az utcán?

A másik szolgálai csodálattal nézett reá. Különös ellentétet képeztek ők ketten, a tervező és a végrehajtó; mint az impulsus és a csapás, a szellem és a hus. Leonie nyugodt, parancsoló alak volt, tökéletesen kiöltözve, szép arcban és termetre, s szépsége nem kevésbé volt hatásos azért, hogy nem volt rajta semmi égies és Vereskonty mámi, a durva veresarcu, erőteljes alak, feltűrt ujjakkal, felhajtott kötényével, hogy izmos combjait és nagy lába körvonalaát meglehetett látni, ez a nyugtalan, izgága italtól kigyuladt arcu jó s rossz tetre egyaránt kész nő.

— Nem, — szólt a haláruszó kis szünet után, — nem lehet tagadni, hogy maga bátrabb, elszántabb, nemesebb és jobb patrióta, mint akárki közülünk. Ahl méltán nevezhetik magát Wolverinének; van valami a tigrismacs-kából kegyedben, tiszta sima arcának szépségén kívül. A vér az egyedüli folyadék, a mit meg nem vet; s bár száz szeretője lehetne a hét minden napján, fel se venné, ha a legjobb férfit, a ki a sarat valaha maga körül taposta, lándzsával átszurva vagy ólomgolyóval szíven találva látta a lába előtt.

A másik az üvegre mutatott egy mosolylyal. — Maga ékesen beszél ma mámikám — mondá. Csupa ékesszólású retorikai költészettel és regényességgel van tele. Ugy beszél, mint Coupe-téte bátyám a Jakobinusok közt, — vagy — vagy mint maga Montarbas polgár. De, komolyan, azt hiszi-e, hogy szerelemről s szeretőkről jöttem ide prédikálni; mind ezzel a gyermeki bolondságokkal évek előtt felhagytunk. Mi lelte magát, Vereskonty mámi? Gvakran láttam magát pálinkát inni, de soha nem hallottam, hogy érzelemről beszélt volna.

(Folyt. köv.)

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, meg tudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál
BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitanó naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12-06.

MOSKOVITS

Farkas és Társa

cipő- és csizmagyár

részvénytársaság

Nagyvárad.

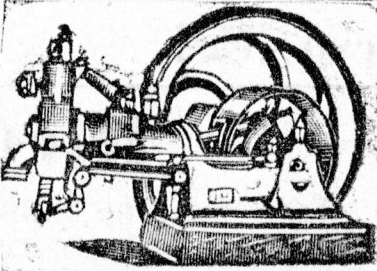
I. Fiók. Gyár épület.
Kossuth-utca 5.

II. Fiók. Rákóczi-ut
Bazár épület.

Ajánlja helybeli gyártmányait a legjobb anyagból és a legszebb kivitelben szabott gyári árak mellett.

Drezdai Motorgyár R.-Társ.

Németország egyik legnagyobb és legnagyobb motorgyára.

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányú benzin-, nyersolaj-, gáz- és petroleum-

motorokat és locomobilokat

valamint szívó gázmotorokat.

!! Meglepő újdonság !!

GYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő óránként csak körülbelül 1 fillérbe kerül.

Főképviselet:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. —

Kedvező fizetési feltételek

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai

ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeples, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen-és paraffin kezelések. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitanó hatása, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

170

Meghívás

a Nagyvárad Takarékpénztár Részvénytársaság

rendkívüli közgyűlésére,

melyet 1910. évi augusztus hó 2. napján délután 5 órakor, a társaság saját üzlethelyiségében fogunk megtartani.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság előterjesztése a vezérigazgatói állás betöltéséről.

2. Az igazgatóságban üresen álló hetedik helynek betöltése.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hogy az öt megillető szavazat számát előtüntető tértívénnyel láttatik el.

Nagyvárad, 1910. július 22.

Hlatky Endre,
igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határo, zathozatalra 20 oly részvényesnek kell jelen lenni-kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészt képviselik.

Dr. VOSKICS GYULA.

Villamos világítási és motorberendezések.

Szellőzők
Villamhárítók
Csengők
Jelző-órák
Wolfram-égők

Ismeri már
a Dura-elemet??

és mindennemű electrotechnikai cikkek legmértányosabb áron beszerezhetők

STERN ADOLF

electrotechnikai vállalat, Nagyvárad,
Bémert-tér 3. Telefon 556.

257

Birtokeladás.

Biharmegyében, Serges és Szurduk község határában, egy tagban fekvő

6480 magyar hold

szántó, rét, legelő, nagyrészt azonban erdőtalaj, részletekben vagy egészben szabad kézből eladó.

Felvilágosítás nyerhető: **Nagyvárad Erdőipar R.-T. Nagyvárad, Rimanóczy-utca 11. szám.**

Biharfüred.

A vadregényes szépségű bihari havason 1069 méterre a tengerszint fölé.

Vasuti állomása Belényes, a honnan gondozott gyönyörű út vezet a fürdőhelyre.

Főszezon július 1-től augusztus 31-ig.
Utószezon szeptember 1-étől 15-ig.

Rendkívüli gyógyhatás a légzőszervek betegségeinél; az anyagcsere fokozása. Étvágyát emeli, álmatlanságot megszünteti.

Kellemes vendégszobák 2 koronától felfelé.

Napi étkezés 5 korona, gyermekek és cselédek 2 korona 50 fillér.

Fürdőárak mérsékeltek.

Kivanatra prospektust küld az igazgatóság.

A múlt év szomorú tapasztalatai mindenkit meggyőztek arról, mily fontos dolog a szőlőbetegségek ellen idejében és kellő módon védekezni. A szőlő peronoszpórája ellen a dr. Aschenbrandt-féle

bordói por

a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer.

Különösen jól jártak azok, akik a nagymértékben mutatózó **fürt-peronoszpóra** ellen a tudományos vizsgálatokból merített s idejében közzétett tapasztalatok szerint a permetezést a dr. Aschenbrandt-féle

rézkénporral

való porozással egészítik ki.

Azért ne mulassa el senki, hogy ezen a szőlőjéti idejében és legalább kétszer dr. Aschenbrandt-féle rézkénporral befújassa.

A rézkénpor mellett a LISZTHARMATNAK egyetlen feltétlenül biztos ellenszere Nemsak megóvjá a bog okat az infekciótól, hanem a megátadott fürtöket meg is gyógyítja.

Az Aschenbrandt-féle porok árai loco Budapest raktár:

a bordói poré
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — — 62 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — — 66 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — — 67 „

a rézkénporé
50 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — — 45 fillér
10 és 5 kg.-os zsákokban, kg.-kint — — — 49 „
2 kg.-os dobozokban, kg.-kint — — — 50 „
Mértető füzeteket, ha ználati utasításokat küld és a rendelések pontos teljesítéséért szavatol a

magyar mezőgazdák szövetezete
Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető: Andrányi Károly fiainál Nagyvárad. Janki Antal utódjánál Nagyvárad. Pontelli Emilnél Biharpuspöki. Klein és Grünfeldnél Ecsed. Erdey Istvánnál Belényes.

Első nagyvárad kenyérgyár

Jókai-u. 17. sz. alatt.

Telefon: 949. Telefon: 949.

Tisztelettel értesítjük Nagyvárad város t. közönségét, hogy a vidéken sehol nem látható, óriási kiterjedésű, villanyerőre berendezett **Első nagyvárad**

kenyérgyár

gyártmányai a következő árak lett árusítatnak:

1 kg. fehér kenyér **36 f.**, félbarna **30 f.**, barna **25 f.**, tiszta rozs kenyér **28 fillér.**

Az **első nagyvárad** kenyérgyár minden időben **friss, izletes** termékei a következő helyeken kaphatók:

Blau F. Sándor Bodega, Nagypiaczter.
Balázs Mártonné kereskedő, Sztaroveszky-u.
Fellner József csemege-üzlet, Szarvas-sor.
Feuer Bertalan kereskedő, Fő-utca.
Fülöp Lipótné kereskedő, Csengeri-utca.
Grósz Izidor kereskedő, Körözs-utca.
Grünvald Mórné és Társa kereskedő, Kozsvári-utca.
Jakobovits Adolf kereskedő, Kolozsvári-u.
Jenny Nándor kereskedő, Sztaroveczky-u.
Kohn Dávid kereskedő, Sánc-utca.
Kutassy Lajos kereskedő, Terep-utca.
Klein Mór kereskedő, Kolozsvári-utca.
Klein József, Pál-utca.
Lebovits bodega Zöldfa utca.
Petrovics Mihály kereskedő, Fő-utca.
Rosenthal Samu kereskedő, Kapucinus-u.
Róth Albert kereskedő, Kolozsvári-utca.
Stolcz Henrik kereskedő, Hattyu-utca
Silberstein Arnold kereskedő, Kert-utca.
Sch Lipót pékmester, Krt. utca.
Vasszerstrom Arnold kereskedő, Bányasor.
Veisz Emánuel kereskedő, Szaniszló utca.
Vasvári Ferenc kereskedő, Széles-utca. Fő-
terakat.
Reich Sándor kereskedő, Szt.-János-utca.

ÉRTESEITÉS!

Van szerencsénk a mélyen tisztelt **ház-tulajdonos urak** becses tudomására hozni, hogy boldogult nagybátyánk,

Óváry Lajos kályhás üzletét

átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt. — Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal,

pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani.

A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserep-kályhák

állandóan raktáron vannak. — Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

ÓVÁRY TESTVÉREK

kályhás iparosok. Csengery utca 27. sz.

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszeregyedül a Lédig-féle alabastrom arc-crème 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alkalmas szeplő, májfolt és arcfehérítésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPAD arany kereszt gyógyszer-tára,
Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
216

Olesó jég!

Olesó jég!

Hirdetmény.

Nagyvárad város jéggyára az új sertésvásártéren, Össi mellett üzemét és a jég eladását megkezdette.

Elad és házhoz szállít teljesen átlátszó, levegőmentes, **kristály tiszta táblás jeget**

nagyban és kicsinyben táblánként **24 fillérért.**

Elfogad rendeléseket nagyobb mennyiségű jég szállítására is, helybeli és vidéki ipartelep-ek és községek részére.

A jég eladási árai a lehető legjutányosabbak. Havibérlet egész és fél tábla jégre előjegyezhető.

Rendelések feladhatók: **Székely Ferencz** a jéggyár ügyvezető iroda főnökénél (Városi jéggyár, Össi-téren) ki minden irányban kellő felvilágosítással szolgál.

Tisztelettel

Nagyvárad város jéggyára.

Telefon 651.

334

Telefon 651.

Pontos kiszolgálás!

Pontos kiszolgálás!

TÁTRAI ÉS TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárád, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Rákóczi-uti Orsolya-zárda** alatt új üveg, porcellán és konyhafelszerelési, kinal-ezüst, alpakka-áru és lámpa-**raktárt nyitottam.**

Mely árukat óriási választékban s igen előnyös áron bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére.

Elvállalok e szakmába vágó épületüvegezést és képeretézést. Kész ablakokban nagy raktárt tartok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem. Tisztelettel

Hant Jenőné.

Nagyvendéglőt

Óhajtók a 4000 lakossal bíró Berek-Böszörmény (Biharmegye) községben építeni, ennek bérletére ajánlatokat elfogadok és felvilágosítással szolgálok Berek-Böszörményben vagy Nagyvárádon (Szaniszló-utca 14. szám).

Pekánovits Imre.

Ha melege van

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen
Kecskeméthy István

„NEMZETI“ kerthelyiségébe, hol üdülést, kellemes szórakozást, ingyen, ^{kitűnő italokat} és izletes ételeket olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne menjen egyedül, hanem családjával és barátaival, hogy a kellemes szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás. Társas ebédek, vacsorák és abonensek polgári árban lesznek kiszolgálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérlelője.

Nagyvárád város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek**, fényképezési **lámpák** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőrőtől 12 léőrög minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árák mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

„ANNA“-bál a Püspök-fürdőben.

Folyó hó 26-án, kedden igen nagyszabásu fényes

ANNA-bált

rendezünk, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

A Rendezőség.

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

NAGYVÁRAD, RAKOCZY-UT 5.

Telefon és interurbán 914.

A Magyar Siemens Schuckert Művek képviselője ■ Tantallampák gyári raktára.
Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, izzólámpák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket

Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Ertsey Zoltán
keresk. vezető.

Reichel Henrik
gépész és elektro mérnök.

87

Uj mehanikai és gépjavitó műhely.

Tisztelettel tudatom, hogy a mai kor igényeinek megfelelő gépjavitóműhelyt nyitottam. Elvállalok minden rendszerű írógépek, kerékpárok, varrógépek olcsó és pontos javítását jóállás mellett, továbbá villamos háziesszék, telefon és villámhárítók, stabil gőzgépek, gazdasági és minden más gyári gépek javítását és szerelését, vas és ércz eszterga munkákat. Locomobil henger furásokat és uj dugattyukat és gyűrűket. Gőzkazánok bealaztatását legujabb rendszer szerint és készénbánya kutatásnál talaj próbafurásokat saját szárazrendszerű furószerkezetemet. Kiváló tisztelettel

Lollok Gyula,

32 mehanikus és géplakatos.
BEÖTHY ÖDÖN és ARANY JÁNOS-U. sarok.

553-910. sz. M. csekei járás főszolgabirjától.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye m. csekei járáshoz tartozó tasádői körjegyzőségben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, akik ezen 1000 kor. törzsfizetéssel s 100 korona napidij átalánnyal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6., illetve 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmazatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi július hó 31-ig hozzám nyujtsák be.

A választás f. évi aug. hó 2-ik napján d. e 10 órakor fog a tasádői körjegyzői irodában megtartatni.

M.-Cséke, 1910. július 18.

341

Dr. Halász Elemér,
főszolgabiró.

Házigomba ellen

egyetlen elismert biztos szer a „SERPULIT”
Kiváló szakférfiak, a bel- és külföldi sajtó által ajánlva „SERPULIT” számtalan esetben kitünően bevált a „SERPULIT” hatása biztos, házigombát öl, házigomba ellen véd, emellett a „SERPULIT”

rendkívül olcsó.

Felvilágositást szóval s írásban ad a

SERPULIT R.-T.

Budapest, VI. Teréz-körut 38. sz.

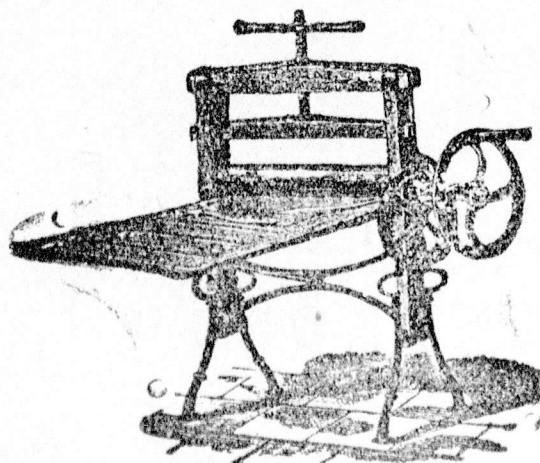
Telefon 80-81.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép” állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

45

Jégszekrények legujabb szerkezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és

facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

